

## Odpowiedzi Europejskiego Kongresu Finansowego<sup>1</sup> w konsultacjach Komisji Europejskiej dotyczących oceny Dyrektywy o Kredycie Konsumentkim<sup>2</sup>

### Metodologia opracowania odpowiedzi

Opracowanie stanowiska przebiegało w następujących etapach:

#### *Etap 1*

Do wzięcia udziału w badaniu zaproszono grupę ekspertów z polskiego sektora finansowego, do których przesłano wybrane pytania konsultacyjne oraz treść dyrektywy. Ekspertom zagwarantowana została anonimowość.

#### *Etap 2*

Do Europejskiego Kongresu Finansowego wpłynęło 29 opinii od instytucji finansowych oraz indywidualnych ekspertów. Wszystkie odpowiedzi zostały zebrane i przedstawione w formie anonimowej ekspertom, którzy wzięli udział w konsultacjach. Zwrócono się do nich z prośbą o zaznaczenie w opiniach innych uczestników konsultacji tych sformułowań, które powinny znaleźć się w stanowisku końcowym, jak również tych, z którymi się nie zgadzają. Eksperti mogli także skorygować swoje odpowiedzi pod wpływem argumentów przedstawionych przez innych ekspertów.

Odpowiedzi uzyskano od:

- banków komercyjnych
- firm pożyczkowych i pośredników finansowych
- firm konsultingowych
- środowiska naukowego.

#### *Etap 3*

Na bazie uzyskanych odpowiedzi opracowana została propozycja syntetycznego stanowiska, którą przesłano ekspertom biorącym udział w konsultacjach do weryfikacji.

#### *Etap 4*

Po uwzględnieniu uwag ekspertów opracowane zostały ostateczne syntetyczne odpowiedzi Europejskiego Kongresu Finansowego przedstawione poniżej.

---

<sup>1</sup> Celem Europejskiego Kongresu Finansowego ([www.efcongress.com](http://www.efcongress.com)) jest debata nt. bezpieczeństwa i rozwoju sektora finansowego Unii Europejskiej i Polski.

<sup>2</sup> [https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/initiatives/ares-2018-3472049/public-consultation\\_pl](https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/initiatives/ares-2018-3472049/public-consultation_pl)

## Odpowiedzi Europejskiego Kongresu Finansowego

### Pytania dotyczące adekwatności

Adekwatność dotyczy związku, który występuje między potrzebami i problemami w społeczeństwie a celami dyrektywy. W jej ocenie należy również uwzględnić, w jaki sposób cele dyrektywy odpowiadają szerszym celom i priorytetom polityki UE.

**Pytanie 1.** Czy uważają Państwo, że następujące zmiany wpłynęły na kwestię przyznawania kredytów konsumenckich po 2008 r.?

	Całkowicie się zgadzam	Raczej się zgadzam	Raczej się nie zgadzam	Zupełnie się nie zgadzam	Nie wiem
Cyfryzacja (włączenie technologii w świadczenie usług finansowych, co prowadzi do zwiększenia poziomu korzystania ze smartfonów, internetu i narzędzi internetowych)	X				
Profilowanie konsumentów na podstawie danych osobowych	X				
Nowe podmioty rynkowe (np. platformy crowdfundingowe lub pożyczkodawcy, którzy udzielają pożyczek na podstawie wniosków składanych przez SMS)	X				
Pałapy stóp oprocentowania		X			
Konkurencja na poziomie krajowym		X			
Konkurencja transgraniczna			X		

*Jeżeli uważają Państwo, że wprowadzono również inne istotne zmiany, proszę je wskazać:*

- Istotne zwiększenie świadomości konsumentów.
- Profesjonalizacja usług pożyczkowych oraz zmiana wizerunku spółek działających w tym segmencie.
- Rozwój branży bankowej, szczególnie w zakresie współpracy z sieciami sprzedaży detalicznej (tzw. pożyczki typu POS – Point of Sale).
- Profilowanie konsumentów na podstawie danych behawioralnych
- Wzrost udziału sprzedaży kredytów konsumenckich za pomocą kanałów mobilnych, tj. za pośrednictwem Internetu oraz urządzeń mobilnych (odejście od tradycyjnych kanałów dystrybucji)
- Ograniczenie maksymalnych pozaodsetkowych kosztów kredytu konsumenckiego, o których mowa w art. 36a-d Ustawy o Kredycie Konsumenckim.

**Pytanie 2.** Jak adekwatne w świetle celów dyrektywy są – Państwa zdaniem – następujące przepisy dyrektywy?

	Bardzo adekwatne	Dość adekwatne	Dość nieadekwatne	Zupełnie nieadekwatne	Nie wiem
Zakres (kredyty na kwotę 200-75 000 EUR)		X			
Informacje, które należy zawrzeć w reklamach		X			
Informacje udzielane przed zawarciem umowy		X			
Rzeczywista roczna stopa oprocentowania (RRSO, całkowity koszt kredytu ponoszony przez konsumenta, wyrażony jako procent całkowitej kwoty kredytu w stosunku rocznym)		X			
Standardowy europejski arkusz informacyjny dotyczący kredytu konsumenckiego		X			
Prawo do odstąpienia od umowy		X			
Prawo do przedterminowej spłaty		X			
Ocena zdolności kredytowej		X			

*Proszę określić:*

- Przedziały kwotowe wyznaczające zakres stosowania dyrektywy są zasadniczo adekwatne. Niemniej można rozważyć likwidację dolnego przedziału kwotowego, bo część pożyczek tzw. chwilówek nie jest objęta zakresem dyrektywy. Zasadniczo kredyt konsumencki powinien być definiowany przez cel kredytowania, a nie kwotę. Limitowanie kwoty kredytu konsumenckiego z dołu nie wydaje się właściwe z punktu widzenia ochrony interesów drobnych kredytobiorców.
- RRSO – przy pożyczkach i kredytach o okresie kredytowania poniżej 1 roku RRSO jest niemiarodajne. RRSO jest silnie uzależnione od sposobu spłaty i okresu kredytowania. Ten sam kredyt będzie miał różne RRSO w zależności od sposobu spłaty – np. jednorazowo na koniec okresu kredytowania, w ratach miesięcznych, w ratach tygodniowych. Spłata w ratach tygodniowych ma, co do zasady, najwyższe RRSO, przy najniższym koszcie nominalnym. Spłata jednorazowo na koniec okresu kredytowania ma najniższe RRSO, przy najwyższym koszcie nominalnym.
- Uproszczenie treści i formy przekazywanych informacji klientom przed zawarciem umowy, w tym informacji przedstawianych w reklamie i zgodnie ze standardowym europejskim arkuszem

informacyjnym. Przy konstruowaniu zakresu obowiązku informacyjnego należy zważyć dwie kwestie: (1) zapewnienie dostatecznej informacji w celach bezpieczeństwa i zapewnienia świadomej decyzji oraz (2) możliwości przetworzenia i zrozumienia informacji przez przeciętnego konsumenta. W przypadku, gdy kwestia opisana jako (1) dominuje, potencjalnie konsument otrzymuje pełną informację o kredycie, natomiast istnieje wówczas wysokie ryzyko, że tych informacji nie zrozumie. O ile przy zawieraniu umowy, czyli składaniu oświadczenia woli należy dostarczyć wszystkich informacji, o tyle na etapie prezentowania oferty należy się ograniczyć do informacji pozwalających na wstępną ocenę, które mogą być podane w przystępnej i ograniczonej formie. W przypadku reklamy radiowej, gdzie konsument nie ma możliwości zapoznać się z komunikatem głosowym później, zwięzłość informacji ma szczególne znaczenie.

- W dobie cyfryzacji oraz szybkich procesów kredytowych konieczne jest zabezpieczenie interesów klientów korzystających z mobilnych kanałów dystrybucji (on-line), tak aby w pełni świadomie podejmowali decyzje w zakresie zadłużania oraz wyboru oferty kredytowej.
- Wskazywanie informacji na podstawie reprezentatywnego przykładu wyliczanego w oparciu o średni okres kredytowania i całkowitą kwotę kredytu przyznanego na podstawie danego rodzaju rozważanej umowy o kredyt, może powodować brak możliwości porównywalności produktów zarówno w obrębie jednego kraju członkowskiego jak i na rynku wspólnym. Praktyka pokazała (na przykładzie implementacji polskiej), że każdy przedsiębiorca dokonuje własnych wyliczeń co do założeń obliczania reprezentatywnego przykładu.

**Pytanie 3.** Czy istnieją kwestie, do których dyrektywa obecnie się nie odnosi, ale które Państwa zdaniem należy rozwiązać?

- **Tak**
- Nie
- Nie wiem

*Jeżeli tak, proszę wskazać te kwestie:*

- Uszczegółowienie i rozszerzenie dopuszczalnych form i kanałów, za pośrednictwem których mogą być zawierane umowy pożyczki, w szczególności z uwzględnieniem komunikacji elektronicznej. W dobie rozwoju technicznego należy uwzględnić nowe możliwości i formy zawierania umów, przy zapewnieniu możliwości weryfikacji spójności przekazywanych dokumentów oraz identyfikacji adresata.
- Art. 24 ust. 1 Dyrektywy nakazuje państwom członkowskim wprowadzić skuteczne pozasądowe procedury rozstrzygania sporów wynikłych z umów o kredyt konsumencki. Funkcjonujące na polskim rynku sądy arbitrażowe co do zasady nie obejmują swoim zakresem kredytodawców nie będących podmiotami regulowanymi. Dyrektywa w sposób zbyt ogólny precyzuje środki pozasądowego rozstrzygania sporów. Efektem tak ogólnego sformułowania jest realny brak implementacji wskazanych przepisów w polskim prawie.
- Brak zastosowania przepisów dyrektywy w przypadku pożyczki udzielonej konsumentowi przez

innego konsumenta (tzw. internetowe platformy pożyczkowe) lub crowdfunding.

- Doprecyzowanie kwestii liczenia Przykładu Reprezentatywnego (PR). Wysoka ogólność definicji PR, powoduje, że przykłady reprezentatywne różnych instytucji są nieporównywalne.
- Wskaźnik RRSO liczony dla kredytów udzielanych na krócej niż rok, jest nieadekwatny. Jednocześnie nie ma innego wskaźnika, który byłby uniwersalny, zarówno dla dłuższych i krótszych okresów.
- Dokładniejsze ustalenie zasad rozliczenia wcześniejszej spłaty kredytu, tak aby nie budziła wątpliwości interpretacyjnych.

### **Pytania dotyczące efektywności**

Kryterium oceny dotyczące efektywności ma na celu określenie, jak skuteczne było działanie UE w realizacji celów lub w dążeniu do realizacji tych celów; w tym przypadku obejmują one:

- utworzenie jednolitego rynku kredytów konsumenckich przy zachowaniu wysokiego poziomu ochrony konsumentów; oraz
- zapewnienie równych szans na uzyskanie kredytu konsumenckiego w całej UE i zwiększenie możliwości uzyskania kredytu za granicą.

### **Pytanie 4. Jak oceniają Państwo efektywność następujących elementów/cech dyrektywy w zakresie ochrony konsumentów?**

	Bardzo efektywne	Raczej efektywne	Dość nieefektywne	Bardzo nieefektywne	Nie wiem
Informacje, które należy zawrzeć w reklamach		X			
Informacje udzielane przed zawarciem umowy		X			
Standardowy europejski arkusz informacyjny dotyczący kredytu konsumenckiego		X			
Informacje umowne	X				
Prawo do odstąpienia od umowy	X				
Prawo do przedterminowej spłaty	X				
Rzeczywista roczna stopa oprocentowania (RRSO, całkowity koszt kredytu ponoszony przez konsumenta, wyrażony jako procent całkowitej kwoty kredytu w stosunku rocznym)		X			
Ocena zdolności kredytowej		X			

*Proszę określić:*

- Bardzo szeroki zakres informacji, który musi być zawarty w formularzu informacyjnym nie sprzyja jego czytelności i zrozumieniu przez konsumenta. Przeciętny konsument często nie jest w stanie prawidłowo zinterpretować informacji otrzymanych od kredytodawcy. Konsument może być przeładowany informacjami, czasem informacjami o charakterze skomplikowanym. Należy zatem rozważyć analizę możliwości uproszczenia przekazywanych informacji oraz ich ilości przy zachowaniu transparentności przekazu.

### **Pytania dotyczące skuteczności**

Podejmując decyzję o wprowadzeniu regulacji sektorowych, UE stoi przed wyzwaniem zrównoważenia potencjalnych korzyści płynących z tych regulacji i ich potencjalnych kosztów. W przypadku dyrektywy koszty te obejmują koszty bezpośrednie ponoszone przez kredytodawców (koszty przestrzegania przepisów i koszty administracyjne), organy krajowe (koszty egzekwowania) oraz przez inne przedsiębiorstwa zaangażowane w dystrybucję i udzielanie kredytów konsumenckich.

### **Pytanie 5. Jak oceniają Państwo koszty wynikające z poszczególnych przepisów dyrektywy?**

	Bardzo kosztowne	Dość kosztowne	Niekosztowne	Nie wiem
Informacje, które należy zawrzeć w reklamach		X		
Informacje udzielane przed zawarciem umowy			X	
Rzeczywista roczna stopa oprocentowania (RRSO, całkowity koszt kredytu ponoszony przez konsumenta, wyrażony jako procent całkowitej kwoty kredytu w stosunku rocznym)			X	
Standardowy europejski arkusz informacyjny dotyczący kredytu konsumenckiego		X		
Informacje umowne			X	
Prawo do odstąpienia od umowy		X		
Prawo do przedterminowej spłaty		X		
Ocena zdolności kredytowej		X		

*Proszę określić:*

- Wszelkie zmiany regulacyjne skutkujące powstawaniem nowych obowiązków wiążą się z koniecznością poniesienia nakładów na ich wdrożenie i realizację. Wymogi takie jak arkusz informacyjny czy ocena zdolności kredytowej powodują konieczność dostosowywania systemów informatycznych, co zazwyczaj wiąże się z bardzo wysokimi kosztami.
- Informacje, które należy zawrzeć w reklamach niosą za sobą wysokie koszty – wymagają

wykupienia znacznie dłuższego czasu antenowego (kolejny pułap cenowy) oraz przestrzeni reklamowej, co wydaje się niewspółmierne do korzyści płynących z rozległej informacji o ofercie. Co więcej, z obserwacji wynika, że konsumenci nie zapoznają się z wszystkimi informacjami, co powoduje, że zamierzony przez prawodawcę skutek nie zostaje osiągnięty.

- Informacje, które trzeba przedstawić przed zawarciem umowy, czy też w standardowym arkuszu informacyjnym to ważne elementy, ale należy je uprościć, aby były lepiej zrozumiałe dla klientów i nie wymagały generowania kosztownych, papierowych dokumentów.

**Pytanie 6.** Jak oceniają Państwo korzyści płynące z poszczególnych przepisów dyrektywy?

	Znaczne korzyści	Umiarkowane korzyści	Brak korzyści	Nie wiem
Informacje, które należy zawrzeć w reklamach		X		
Informacje udzielane przed zawarciem umowy		X		
Rzeczywista roczna stopa oprocentowania (RRSO, całkowity koszt kredytu ponoszony przez konsumenta, wyrażony jako procent całkowitej kwoty kredytu w stosunku rocznym)		X		
Standardowy europejski arkusz informacyjny dotyczący kredytu konsumenckiego		X		
Informacje umowne		X		
Prawo do odstąpienia od umowy	X			
Prawo do przedterminowej spłaty	X			
Ocena zdolności kredytowej		X		

*Proszę określić:*

- Dyrektywę o kredycie konsumenckim należy ocenić jako regulację pozytywną i korzystnie wpływającą na kształt praktyki i wypracowanie standardów udzielania kredytów konsumenckich.
- Należy ponownie rozważyć zakres informacji, które kredytodawca zobowiązany jest przekazać konsumentowi przed zawarciem umowy.

**Pytanie 7.** Czy uważają Państwo, że w ujęciu ogólnym korzyści związane z dyrektywą przewyższają jej koszty?

- Tak
- Nie
- Nie wiem

*Proszę określić:*

- Korzyści związane z dyrektywą przewyższają jej koszty - w ujęciu ogólnym jej zapisy pozwalają klientom porównywać oferty na rynku, co potwierdzają badania wskazujące, że jedną z cech decydującą o wyborze oferty jest RRSO; regulacje słusznie bronią interesów konsumentów czyniąc rynek pożyczek i kredytów konsumenckich dużo bardziej transparentnym.
- Widoczne jest zrównanie podejścia banków do klienta, zwiększenie świadomości konsumenta, bezpieczeństwo w poruszaniu się w świecie finansów, budowa odpowiedzialnego pożyczania pieniędzy.

**Pytanie 8.** Czy są takie obszary zastosowania dyrektywy, w których można byłoby wprowadzić uproszczenia lub ograniczyć ponoszone przez Państwa koszty?

- **Tak**
- **Nie**

*Jeżeli tak, proszę wskazać jakie:*

- Uprościć informacje zawarte w niektórych reklamach, np. TV, banery internetowe lub radio. Takie kanały reklamowe charakteryzują się dosyć krótkim czasem spotu, gdzie trudno oprócz reklamowanego produktu przekazywać wymagane informacje. Skutkuje to uogólnieniem treści w reklamie lub ponoszeniem dużego kosztu związanego z koniecznością wydłużenia spotu.
- Standaryzacja treści prezentowanych przykładów reprezentatywnych. W różnych bankach stosowane są odmienne praktyki i wzory.
- Obowiązki informacyjne na etapie przedkontraktowym, szczególnie przy zawieraniu umów na odległość lub poza lokalem przedsiębiorstwa.
- Uproszczenie formularza informacyjnego.
- Sposoby zawierania umowy kredytu konsumenckiego – rezygnacja z formy trwałego nośnika na rzecz bardziej dogodnych dla klienta form dokumentacji zawartych umów.
- Uproszczenie wymogów związanych z zawieraniem umów online, jednak bez uszczerbku dla zapewnienia pełnego zrozumienia konsekwencji zaciągnięcia kredytu przez konsumenta.

### **Pytania dotyczące spójności**

Ocena spójności obejmuje analizę tego, jak dobrze różne działania ze sobą współgrają. W przypadku dyrektywy o kredycie konsumenckim istnieje wiele innych przepisów i polityk UE w różnych dziedzinach (np. w dziedzinie kredytów hipotecznych, ochrony danych, przeciwdziałania praniu pieniędzy i usług płatniczych), które mogą wpływać na rynek kredytów konsumenckich, mimo że bezpośrednio nie regulują tej kwestii.



**Pytanie 9. W jakim stopniu dyrektywa jest spójna z innymi przepisami UE:**

	Bardzo spójna	Dość spójna	Dość niespójna	Bardzo niespójna	Nie wiem
Z dyrektywą w sprawie kredytów hipotecznych		X			
Z dyrektywą dotyczącą nieuczciwych praktyk handlowych		X			
Z drugą dyrektywą w sprawie usług płatniczych		X			
Z ogólnym rozporządzeniem o ochronie danych (RODO)		X			
Z dyrektywą w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich		X			
Z dyrektywą dotyczącą sprzedaży usług finansowych na odległość		X			

*Proszę doprecyzować lub wskazać inne akty prawne UE współdziałające z dyrektywą:*

- W kontekście przytoczonych powyżej aktów prawnych, należy wskazać istotną niespójność z RODO. W szczególności przedmiotem niedoregulowanym pozostaje zakres danych osobowych możliwych do wykorzystania przez kredytodawców w celu oceny zdolności kredytowej.
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/849 z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, zmieniająca rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012 i uchylająca dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2005/60/WE oraz dyrektywę Komisji 2006/70/W.
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1673 z dnia 23 października 2018 r. w sprawie zwalczania prania pieniędzy za pomocą środków prawnokarnych.
- Relacja dyrektywy o kredycie konsumenckim 2008/48/WE i dyrektywy dotyczącej sprzedaży usług finansowych na odległość, w zakresie w jakim regulacje mogą krzyżować się w przypadkach sprzedaży kredytu konsumenckiego na odległość - prowadzące do niejasności dublowanie i krzyżowanie się obowiązków wynikających z obydwu dyrektyw w zakresie prawa odstąpienia (np. jaka jest w danym przypadku podstawa uprawnienia konsumenta do odstąpienia i jaka jest relacja pomiędzy tymi uprawnieniami?), obowiązków informacyjnych wynikających z obydwu dyrektyw (obowiązki informacyjne są obszerne na gruncie obydwu aktów, obowiązek przekazania na trwałym nośniku, zakres może się pokrywać lub wykluczać, co ma wpływ na jasność i czytelność dla konsumenta).
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/83/UE z dnia 25 października 2011 r. w sprawie praw konsumentów, zmieniająca dyrektywę Rady 93/13/EWG i dyrektywę 1999/44/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz uchylająca dyrektywę Rady 85/577/EWG i dyrektywę 97/7/WE Parlamentu Europejskiego i Rady.

**Pytanie 10.** Czy wiedzą Państwo o jakichkolwiek sprzecznościach / powieleniach / niespójnościach / brakujących powiązaniach między dyrektywą a innymi przepisami krajowymi w państwach członkowskich? Jeżeli tak, to o jakich?

- **Tak**
- **Nie**

*Jeżeli tak, proszę wskazać jakie:*

- Wątpliwości interpretacyjne dotyczące zakresu kosztów podlegających zwrotowi na rzecz konsumenta w przypadku wcześniejszej spłaty kredytu.
- Niespójność przepisów krajowych z przepisami dyrektywy w zakresie formy zawierania umów, wewnętrzna sprzeczność art. 29 ust. 1 ustawy krajowej z art. 17, art. 36, art. 38 ust. 1 w tym brak dostosowania ustawy krajowej do późniejszych zmian w kodeksie cywilnym w zakresie oświadczeń woli i formy dokumentowej.
- Brak przepisów w prawie krajowym o rejestracji pośredników z UE, co powoduje niewpisywanie pośredników z UE do rejestru pośredników prowadzonego przez KNF.

#### **Pytania dotyczące europejskiej wartości dodanej**

W przypadku każdej inicjatywy strategicznej Komisja musi przeanalizować, czy interwencja UE spowoduje powstanie wartości dodanej, tj. czy pewne kwestie należy uregulować na poziomie UE, czy też pozostawić je do ewentualnej regulacji na poziomie państw członkowskich.

**Pytanie 11.** Co – Państwa zdaniem – stanowi wartość dodaną, którą zapewnia dyrektywa o kredycie konsumenckim i jej wdrożenie oraz która wykracza ponad racjonalnie oczekiwane skutki samych przepisów krajowych państw członkowskich?

- **Lepsza ochrona konsumentów**
- Lepsze funkcjonowanie rynku wewnętrznego
- Jasność prawa
- Pomoc w rozwiązywaniu problemów transgranicznych

Inne (proszę określić):

Unifikacja prawa, wyrównująca pozycję konkurencyjną kredytodawców na szczeblu UE  
Dyrektywa powinna zapewniać ujednoczenie pewnych standardów, jednakże umożliwiać również w większym stopniu reagowanie na pewne odmienności i specyfikę danego rynku krajowego (przykład

polski – bardzo wysokie koszty kredytów w formie różnego rodzaju opłat; bardzo duża dynamika wzrostowa rynku pożyczek pozabankowych)

**Pytanie 12.** Czy poszczególne aspekty przedstawione poniżej nadal powinny być regulowane na szczeblu UE?

	W pełni się zgadzam	Raczej się zgadzam	Raczej się nie zgadzam	Zupełnie się nie zgadzam	Nie wiem
Informacje zawarte w reklamach		X			
Informacje udzielane przed zawarciem umowy	X				
Standardowy europejski arkusz informacyjny dotyczący kredytu konsumenckiego		X			
Informacje umowne		X			
Rzeczywista roczna stopa oprocentowania (RRSO, całkowity koszt kredytu ponoszony przez konsumenta, wyrażony jako procent całkowitej kwoty kredytu w stosunku rocznym)		X			
Prawo do odstąpienia od umowy		X			
Prawo do przedterminowej spłaty		X			
Ocena zdolności kredytowej		X			

*Proszę określić:*

- Kierując się celem dyrektywy, a mianowicie pełną harmonizacją zasad udzielania kredytów konsumenckich w państwach członkowskich UE, wszystkie powyższe przepisy dyrektywy powinny być uregulowane na szczeblu UE.
- Ocena zdolności kredytowej konsumentów powinna być przedmiotem regulacji na szczeblu UE, aby zapewnić stabilność gospodarek krajowych i nie dopuścić do deregulacji i powstawania lokalnych kryzysów gospodarczych, które przełożą się na gospodarkę całej Unii. Zapisy dyrektyw UE w tym zakresie powinny być jednak na tyle ogólne, aby nie hamować zrównoważonego rozwoju sektora bankowego i pożyczkowego poszczególnych gospodarek krajowych.

## Inne pytania

**Pytanie 13.** Czy chcieliby Państwo wskazać inne kwestie, których nie uwzględniono w powyższych pytaniach, a które mogą wymagać podjęcia działań na szczeblu UE? Jakiej jest Państwa zdaniem najlepszej rozwiązanie zidentyfikowanych problemów?

- Art. 16. ust 1 Dyrektywy.

Z uwagi na fakt, iż przyjęta konstrukcja przepisów art.16 ust.1 dyrektywy 2008/48/WE niesie za sobą ryzyko niewłaściwej ich interpretacji i tym samym złego stosowania w praktyce, przepis wymaga doprecyzowania w ten sposób, iż obniżenie kosztów, o których mowa w art. 16 ust. 1 dyrektywy 2008/48/WE (art. 49 UKK) nie dotyczy kosztów, w tym wynagrodzenia kredytodawcy o charakterze sztywnym, niezależnych od okresu kredytowania, a ogranicza się tylko do kosztów pozostających w relacji do czasu, np. pobieranych tytułem wynagrodzenia za korzystanie z pieniędzy kredytodawcy w czasie lub za inne czynności, które miały być realizowane przez kredytodawcę w okresie, o który skrócono okres kredytowania.

- Art. 16. ust 2 Dyrektywy.

W przypadku przedterminowej spłaty kredytu kredytodawca powinien mieć przyznaną możliwość otrzymania prowizji z tytułu wcześniejszej spłaty w wyższej niż obecnie wysokości oraz na warunkach nie ograniczających się tylko do stałej stopy oprocentowania oraz powiązania jej maksymalnej wysokości kwoty z kwotą odsetek które konsument zapłaciłby w okresie pomiędzy wcześniejszą spłatą a uzgodnioną datą zakończenia obowiązywania umowy. Zasady ustalania prowizji za wcześniejszą spłatę powinny zostać uproszczone. Obecnie jest to uprawnienie trudne do zastosowania.

- Dodatkowym problemem jest fakt, że działalność instytucji pożyczkowych jest inaczej regulowana w różnych krajach UE. Występują różne wymogi prawne jeżeli chodzi o licencje/koncesje/rejestry. Postulujemy, aby była jedna licencja, którą ma np. grupa kapitałowa dla wszystkich podmiotów z tej grupy prowadzących analogiczną działalność w różnych krajach UE, tzw. European licence. Licencja otrzymana w jednym kraju UE powinna być wystarczająca do świadczenia usług pożyczkowych na terenie pozostałych krajów UE, bez potrzeby starania się o nową licencję w przypadku prowadzenia działalności przez inny podmiot z grupy w innym państwie członkowskim UE. Jest to szczególne utrudnienie dla grupy kapitałowej, która prowadzi jednolitą działalność w różnych krajach UE. Zamiast przejść przez jeden proces licencyjny konieczne jest przejście kilkunastu, które są zupełnie odmienne. Wspólny rynek UE powinien służyć temu, aby podmioty z grupy kapitałowej mogły prowadzić działalność na tych samych zasadach we wszystkich krajach UE, jako że celem dyrektywy jest ujednoczenie rynku.

### Uwagi dodatkowe

Dokonanie rewizji regulacji unijnych odnoszących się do rynku kredytów konsumenckich wydaje się niezbędne z punktu widzenia zarówno rozwoju tego rynku na przestrzeni ostatnich lat, jak też

przepisów przyjmowanych w odniesieniu do podobnych obszarów rynku finansowego (np. Dyrektywa 2014/17/UE odnosząca się do kredytów hipotecznych). Można się również zastanawiać, czy mechanizmy zaproponowane w dyrektywie w celu zapewnienia odpowiedniego poziomu informacji dla konsumenta, są adekwatne i czy nie prowadzą do „przeładowania informacyjnego”, wywołując skutek odwrotny od zamierzonego. Należałoby ponadto rozważyć zasadność wskazywania RRSO dla pożyczek i kredytów o okresach spłacalności krótszych niż 12 miesięcy, gdyż parametr ten, jako silnie uzależniony od okresu spłaty oraz formy dokonywania spłaty, przyjmuje bardzo wysokie wartości przy pożyczkach i kredytach krótkoterminowych, przy czym nie wskazuje realnej zależności ponoszonego kosztu przez konsumenta w stosunku do całkowitej kwoty pożyczki w okresie kredytowania. Tym samym walor informacyjny tego parametru, tak eksponowany w motywach dyrektywy 2008/48/WE, jest wątpliwy.